

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2005 m. gruodžio 1 d.

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo

(CON/2005/51)

(2005/C 316/11)

2005 m. lapkričio 10 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl „Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo“ (COM(2005) 357 galutinis⁽¹⁾) (toliau — pasiūlytas reglamentas). ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 123 straipsnio 4 dalies trečiu sakiniu, kuris yra pasiūlyto reglamento pagrindas. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos

1.1. Pasiūlytu reglamentu siekiama nustatyti tinkamą teisinę sistemą būsimam euro įvedimui valstybėse narėse, kurios dar nėra įsivedusios euro (toliau — nedalyvaujančios valstybės narės). Šios valstybės narės yra labai suinteresuotos užtikrinti, kad tvirta teisinė sistema Bendrijos lygiu būtų sukurta dar gerokai prieš jų perėjimą prie euro, kad būtų palengvinti savalaikiai vidaus įstatymų leidybos ir praktiniai pasiruošimai euro įvedimui. ES apskritai ir valstybės narės, kurios jau yra įsivedusios eurą (toliau — dalyvaujančios valstybės narės), taip pat labai suinteresuotos užtikrinti, kad bet kuri būsima euro zonos plėtra būtų įgyvendinama taip pat sklandžiai ir sėkmingai, kaip tai buvo euro įvedimo pradinių 11 dalyvaujančių valstybių narių ir Graikijos atveju, kad euro zonos plėtra turėtų teigiamą poveikį. Iš tiesų, ECB mano, kad sėkmingas euro įvedimas dabartinėse dalyvaujančiose valstybėse narėse suvaidino pagrindinį vaidmenį įtvirtinant euro patikimumą tiek ES viduje, tiek ir platesnėje tarptautinėje scenoje.

2. Konkrečios pastabos

2.1. Trijų perėjimo prie euro scenarijų nustatymas

2.1.1. Primenama, kad 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo⁽²⁾, kuris

reguliuo euro įvedimą pradinėse 11 dalyvaujančių valstybių narių ir Graikijoje, buvo grindžiamas požiūriu, patvirtintu Europos Vadovų Tarybos susitikime Madride 1995 metais (toliau — Madrido scenarijus). Madrido scenarijus numatė pereinamąjį laikotarpį tarp euro įvedimo rašytine forma ir eurų banknotų ir monetų įvedimo ir yra pagrindas Reglamente (EB) Nr. 974/98 šiuo metu numatytoems euro įvedimo taisyklėms. Tolesniems euro įvedimams nuo pirmojo perėjimo prie euro, prasidėjusio 1999 m. sausio 1 d., iš esmės pasikeitė kai kurie svarbūs praktiniai aspektai. Konkrečiai, eurų banknotai dabar yra plačiai prieinami euro zonoje ir visoje ES, dėl to greta Madrido scenarijaus reikalingi papildomi perėjimo prie euro scenarijai.

2.1.2. Pagal pasiūlytą reglamentą Taryba leistų valstybėms narėms pasirinkti vieną iš trijų skirtingų perėjimo prie euro scenarijų: a) „Madrido“ pereinamąjį laikotarpį, t. y. laiko tarpą, per kurį euro teisėtai egzistuos tik kaip rašytinė valiuta, tuo tarpu eurų banknotai ir monetos, nors neoficialiai prieinami ir naudojami, nebūtų oficialiai pripažįstami turinčiais vidaus mokėjimo priemonės statusą; b) „didžiojo sprogo“ scenarijų, t. y. vieno etapo perėjimą prie euro, pagal kurį euro kaip rašytinės valiutos įvedimo diena ir grynųjų eurų įvedimo diena būtų ta pati; arba c) „didžiojo sprogo“ scenarijų su laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu iki vienerių metų, per kurį teisinę galią turinčiose priemonėse (pvz., sąskaitose faktūrose, bendrovės atskaitomybėje ir atlyginimo lapeliuose) ir toliau būtų galima daryti nuorodą į nacionalinės valiutos vienetą.

2.1.3. Pagrindinis pasiūlyto reglamento tikslas, kuris atskleidžiamas jo aiškinamajame memorandume, yra nustatyti šiuos tris alternatyvius perėjimo prie euro scenarijus būsimoms eurą įsivedančioms valstybėms narėms⁽³⁾. Siekiant užtikrinti didesnę skaidrumo laipsnį ES piliečiams ir užtikrinti atitikimą ES geresnio reguliavimo

⁽¹⁾ 2005 m. rugpjūčio 2 d. redakcija.

⁽²⁾ OL L 139, 1998 5 11, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2596/2000 (OL L 300, 2000 11 29, p. 2).

⁽³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento aiškinamąjį memorandumą, p. 3.

darbotvarkės tikslams, ECB siūlo į pasiūlytą reglamentą įtraukti aiškia nuostatą, kuri tiesiogiai ir išsamiau atspindėtų tris skirtingus perėjimo prie euro scenarijus, kurie bus taikomi atitinkamoms valstybėms narėms.

2.1.4. Konkrečiai, kelios valstybės narės, įstojusios į ES 2004 m. gegužės 1 d. ⁽¹⁾, yra viešai nurodę, kad jos pirmenybę teikia euro įvedimui pagal „didžiojo sprogo“ scenarijų. Pagal dabartinį pasiūlyto reglamento tekstą perėjimo prie euro „didžiojo sprogo“ sąvoka kyla tik iš pereinamojo laikotarpio apibrėžimo, numatant galimybę, kad euro įvedimo diena ir grynųjų eurų įvedimo diena pasiūlyto reglamento priede yra dvi sutampančios dienos ⁽²⁾. Nors teoriškai ir galima išvaizduoti „didžiojo sprogo“ scenarijų kaip vieną sekundės dalį trunkantį pereinamąjį laikotarpį, siūloma, kad „didžiojo sprogo“ scenarijus galėtų būti skaidriau apibrėžtas ES piliečiui kaip „vieno etapo euro įvedimas, pagal kurį euro įvedimo diena ir grynųjų eurų įvedimo diena sutampa“.

2.2. Perėjimo prie euro pereinamojo laikotarpio scenarijus

2.2.1. Pagal dabartines Reglamento (EB) Nr. 974/98 nuostatas „pereinamasis laikotarpis“ apibrėžiamas kaip trejų metų laikotarpis, kuris prasideda 1999 m. sausio 1 d. ir baigiasi 2001 m. gruodžio 31 d., išskyrus Graikijos atvejį, kur pereinamasis laikotarpis yra vienerių metų laikotarpis, kuris prasideda 2001 m. sausio 1 d. ir baigiasi 2001 gruodžio 31 d. ⁽³⁾ Kitaip tariant, dabartinis Reglamentas (EB) Nr. 974/98 apibrėžia fiksuotą laiko tarpą, per kurį galioja pereinamosios nuostatos. Tuo tarpu pagal pasiūlytą reglamentą „pereinamojo laikotarpio“ apibrėžime nenumatyta jokia konkreti ar maksimali trukmė. Vietoj to, pereinamojo laikotarpio trukmė kiekvienai valstybei narei bus nustatyta kiekvienu konkrečiu atveju pasiūlytame Reglamento (EB) Nr. 974/98 priede, o tai reiškia, kad pereinamojo laikotarpio trukmė turės būti iš esmės persvarstyta panaikinant išlygą kiekvienai atitinkamai valstybei narei ⁽⁴⁾.

2.2.2. ECB labai rekomenduoja pasiūlyto reglamento tekste aiškiai nustatyti maksimalią pereinamojo laikotarpio trukmę, ir ši maksimali trukmė turėtų būti neilgesnė kaip treji metai. Greta šios bendros ribos, ECB rekomenduoja pasiūlyto reglamento konstatuojamojoje dalyje patikslinti, kad pereinamasis laikotarpis turėtų būti kiek galima trumpesnis, kad paskatintų nustatyti trumpesnius pereinamuosius laikotarpius, nei leidžiamas maksimalus trejų metų laikotarpis. Argumentai, kuriais remiasi ECB

pozicija šiuo klausimu, yra išdėstyti toliau Tarybos apsvaistymui.

2.2.3. Pirmia, praktiniai perėjimo prie euro aspektai šiandien yra skirtingi, palyginus su pradiniu perėjimu prie euro, kuris prasidėjo 1999 m. sausio 1 d., kai eurų banknotų ir monetų dar nebuvo. Atsižvelgiant į tai, kad eurų banknotai dabar yra plačiai prieinami net tik euro zonoje, bet taip pat ir visoje ES, nebūtų įtikinama, jei atitinkamos valstybės narės piliečiai turėtų laukti ilgiau nei trejus metus nuo euro kaip jų valstybės narės valiutos įvedimo iki eurų banknotų ir monetų tapimo mokėjimo priemone.

2.2.4. Antra, pereinamasis laikotarpis neturėtų būti pernelyg ilgas, kadangi euro bus teisėtai paskelbtas oficialia atitinkamos valstybės narės valiuta pačioje pereinamojo laikotarpio pradžioje ⁽⁵⁾. Atsižvelgiant į tai, ECB nustatytų pinigų politiką atitinkamai valstybei narei ⁽⁶⁾, o atitinkamos valstybės narės nacionalinis centrinis bankas (NCB) visas pinigų politikos operacijas vykdytų euro vienetu ⁽⁷⁾. Atitinkama valstybė narė naują apyvirtinę valstybės skolą išleistų euro vienetais ⁽⁸⁾. Galima laukti, kad išaugtų euro vieneto naudojimas tiek vidiniuose mokėjimuose, tiek ir ypatingai tarptautiniuose mokėjimuose su atitinkama valstybe nare ⁽⁹⁾. Be to, atitinkama valstybė narė galėtų imtis tinkamų priemonių sudaryti sąlygas, kad savo operacijų apskaitai naudojamą nacionalinės valiutos vienetą pakeistų euro vienetas gerai parengtose rinkose ir mokėjimų sistemose ⁽¹⁰⁾. 11 pradinių dalyvaujančių valstybių narių patirtis rodo, kad galima laukti, jog didmeninės bankininkystės sektorius ir finansų rinkos pereis prie euro vieneto pačioje pereinamojo laikotarpio pradžioje. Šiame kontekste ECB nelaukiama, kad pereinamasis laikotarpis tarp euro kaip atitinkamos valstybės narės valiutos įvedimo ir oficialaus eurų banknotų ir monetų įvedimo truktų ilgiau nei trejus metus.

2.2.5. Trečia, tiesa, kad buvo apdairu nustatyti trejų metų pereinamąjį laikotarpį pirmojo perėjimo prie euro metu, atsižvelgiant į precedento neturintį logistinį iššūkį, susijusį su 11 valstybių narių valiutų ir mokėjimo priemonių sujungimu į bendrą Europos valiutą. Tačiau pastebėtina, kad Graikijai, kuri eurą įšivedė dvejis metais vėliau nei pradinės 11 dalyvaujančių valstybių narių, sėkmingai pakako vienerių metų pereinamojo laikotarpio. Tai rodo, kad, jeigu tolesniems euro įvedimams bus naudojamas „Madrido“ pereinamasis laikotarpis, šis pereinamasis laikotarpis turėtų būti trumpesnis nei treji metai.

⁽¹⁾ Kipras, Estija, Latvija, Lietuva, Malta, Slovakija ir Slovėnija.

⁽²⁾ Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 1 straipsnio h punktas ir pasiūlytas Priedas.

⁽³⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 1 ir 2 straipsniai.

⁽⁴⁾ Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 1 straipsnio h punktas.

⁽⁵⁾ Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 2 straipsnis.

⁽⁶⁾ Sutarties 105 straipsnio 2 dalis ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto 12.1 straipsnio pirma pastraipa.

⁽⁷⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 9 konstatuojamoji dalis.

⁽⁸⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 14 konstatuojamoji dalis.

⁽⁹⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 8 straipsnio 3 dalis ir 13 konstatuojamoji dalis.

⁽¹⁰⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 8 straipsnio 4 dalis.

2.2.6. Ketvirta, du principai yra svarbūs reguliuojant euro įvedimą: vienodų galimybių ir palengvinimo principai. Vienodų galimybių principas reiškia, kad vėliau prisijungiančios valstybės narės neturėtų susidurti su papildomomis kliūtimis, bet joms taip pat neturėtų būti leidžiama prisijungti lengvesnėmis sąlygomis, tuo tarpu palengvinimo principas reiškia, kad įgyvendinant perėjimą prie euro būtinas lankstumas. Vienodų galimybių principas reiškia, kad vėliau prisijungiančios valstybės narės turi teisę naudotis tokiu pačiu maksimaliu bendru laikotarpiu, nurodytu Madrido scenarijuje pradinėms dalyvaujančioms valstybėms narėms, tačiau, remiantis palengvinimo principu, joms turėtų būti leidžiama užbaigti perėjimą prie euro greičiau, jeigu paaiškėtų, kad tai įmanoma ir tinkama. Todėl maksimalus trejų metų pereinamojo laikotarpio nustatymas būtų suderintas su vienodų galimybių principu, atsižvelgiant į trejų metų pereinamąjį laikotarpį, taikytą pradinėms 11 dalyvaujančių narių pagal Reglamentą (EB) Nr. 974/98. Tuo pačiu, numatant galimybę sutrumpinti šį trejų metų pereinamąjį laikotarpį, būtų laikomasi palengvinimo principo.

2.2.7. Penkta, maksimalaus pereinamojo laikotarpio nustatymas atitiktų teisinę techniką, naudojamą apibrėžti kitus laikotarpius, susijusius su skirtingais perėjimo prie euro scenarijais, tokius kaip laipsniško perėjimo prie euro laikotarpis ir dvigubos apyvartos laikotarpis. Pasiūlytas reglamentas nustato maksimalią vienerių metų laipsniško perėjimo prie euro laikotarpio trukmę⁽¹⁾. Reglamentas (EB) Nr. 974/98 nustato maksimalią šešių mėnesių dvigubos apyvartos laikotarpio trukmę⁽²⁾.

2.2.8. Apibendrinant ECB mano, kad, siekiant užtikrinti perėjimo prie euro proceso patikimumą, sustiprinti teisinį tikrumą ir padidinti efektyvumą, pasiūlyto reglamento tekste būtina nustatyti maksimalią pereinamojo laikotarpio trukmę, neilgesnę kaip treji metai. Siekiant paskatinti nustatyti trumpesnius pereinamuosius laikotarpius nei maksimalus leidžiamas trejų metų laikotarpis, ECB taip pat rekomenduoja pasiūlyto reglamento konstatuojamojoje dalyje patikslinti, kad pereinamasis laikotarpis turėtų būti kiek galima trumpesnis. Galiausiai pažymėtina, kad tokia aiški nuostata, nustatanti maksimalią pereinamojo laikotarpio trukmę, leistų išvengti bet kokių tolimesnių diskusijų bet kokio būsimu atitinkamų valstybių narių išlygų panaikinimo atveju ir vėlesnių Reglamento (EB) Nr. 974/98 dalinių pakeitimų, ir tokiu būdu perėjimo prie euro procesas taptų labiau nuspėjamas.

2.3. Laipsniško perėjimo prie euro scenarijus

2.3.1. Bendriausia prasme, ECB supranta priežastis, dėl kurių „didžiojo sprogo“ scenarijus derinamas su laipsniško

perėjimo prie euro laikotarpiu iki vienerių metų, per kurį būtų galima ir toliau naudoti nacionalinės valiutos vienetą konkrečiose teisinėse priemonėse, pavyzdžiui, kaip nurodyta aiškinamajame memorandume, sąskaitose faktūrose ar bendrovės atskaitomybėje⁽³⁾. Nors diskutuotina, ar sąskaitos faktūros ar bendrovės atskaitomybė yra teisinės priemonės pasiūlyto reglamento prasme, ECB supranta, kad laipsniško perėjimo prie euro sąvoka taip pat siekiama leisti ir toliau naudoti nacionalinės valiutos vienetą naujose teisinėse priemonėse, tokiose kaip standartinės formos sutartys, paruoštos elektroniniu būdu (pvz., automobilių nuomos sutartys).

2.3.2. Nors aiškinamasis memorandumas užsimeina, kad laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu būtų leista tik „tam tikru lygiu naudoti nacionalinę valiutą konkrečiose teisinėse priemonėse“⁽⁴⁾, pasiūlyto reglamento nuostatos nenumato jokio apribojimo dėl naujų teisinių priemonių rūšių, kuriose laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu ir toliau būtų galima daryti nuorodą į nacionalinės valiutos vienetą⁽⁵⁾. ECB pažymi, kad šis požiūris leidžia žymų lankstumo ir subsidiarumo mastą, valstybėms narėms taikant laipsniško perėjimo laikotarpį įvairioms teisinių priemonių rūšims.

2.3.3. Vienas klausimas, kurį ECB nori pabrėžti, yra tai, kad pagal pasiūlytą reglamentą veiksmai, atliekami pagal teises priemonės, kuriose yra nuorodos į nacionalinės valiutos vienetą, laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu turi būti vykdomi tik euro vienetu⁽⁶⁾. Tai gali sukliudyti šalims daryti nuorodas į nacionalinės valiutos vienetą mokėjimo priemonėse, kadangi tokios mokėjimo priemonės turės būti vykdomos euro vienetu, o ne atitinkamu nacionalinės valiutos vienetu. Tačiau, jeigu mokėjimo priemonės, tokios kaip čekiai ir mokėjimo nurodymai, būtų išreikštos nacionalinės valiutos vienetu, tai galėtų sukelti tam tikrų nepatogumų mokėjimų vykdytojams, kadangi jie turėtų užtikrinti, kad nacionalinės valiutos vienetą būtų paverčiamas euro vienetu prieš atliekant operaciją. Be to, kadangi mokėjimo priemonės potencialiai gali būti apyvartoje už valstybės narės, kuri taiko laipsniško perėjimo laikotarpį, ribų, tai, žvelgiant iš vykdymo perspektyvos, svarbu pašalinti galimybę naudoti tarptautiniu mastu mokėjimo priemonės, išreikštas atitinkamos nacionalinės valiutos vienetais. Tai gali būti pasiekta apribojant nuostatų dėl laipsniško perėjimo prie euro laikotarpio taikymą teisinėms priemonėms, kurios turi būti vykdomos atitinkamoje valstybėje narėje (t.y. tik valstybėje narėje, taikančioje laipsniško perėjimo prie euro laikotarpį). Toks sprendimo būdas paskatintų lankstų nuostatų dėl laipsniško perėjimo prie euro laikotarpio įgyvendinimą ir apribotų jį tik vidaus lygiu.

⁽¹⁾ Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 9a straipsnis.

⁽²⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 15 straipsnis. Pažymima, kad visos 12 dabartinių dalyvaujančių valstybių narių sutrumpino dvigubos apyvartos laikotarpį iki neilgesnio kaip du mėnesiai.

⁽³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento aiškinamąjį memorandumą, p. 3.

⁽⁴⁾ Žr. pasiūlyto reglamento aiškinamąjį memorandumą, p. 3.

⁽⁵⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 pasiūlytas 1 straipsnio i punktas ir pasiūlytas 9a straipsnis.

⁽⁶⁾ Pasiūlyto Reglamento (EB) Nr. 974/98 9a straipsnio trečias sakiny.

2.3.4. ECB pažymi, kad laipsniško perėjimo prie euro laikotarpio ankstyvoji dalis (iki vienerių metų nuo grynųjų eurų įvedimo dienos) sutaps su dvigubos apyvartos laikotarpiu (iki šešių mėnesių), per kurį tiek eurų, tiek ir nacionalinės valiutos banknotams ir monetoms būtų leidžiama išlikti mokėjimo priemone atitinkamos valstybės narės teritorijoje⁽¹⁾. ECB pažymi esant neatitinkimą tarp nuostatos, pagal kurią veiksmai, atliekami pagal naujas teisinės priemones, kuriose yra nuorodos į senosios nacionalinės valiutos vienetą, laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu turi būti vykdomi tik euro vienetu, ir to fakto, kad nacionalinės valiutos banknotai ir monetos išliks mokėjimo priemone jų teritorijose dvigubos apyvartos laikotarpiu. Šis neatitikimas gali būti išspręstas pasiūlyto reglamento tekste padarant dalinį pakeitimą, pagal kurį aukščiau nurodyta nuostata veiktų nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 974/98 15 straipsnio nuostatų (t.y. nuostatų dėl dvigubos apyvartos laikotarpio).

2.4. Euro pavadinimas

2.4.1. ECB supranta, kad viena valstybė narė pasiūlyto reglamento tekste tos valstybės narės kalba yra padariusi lingvistinę išlygą dėl bendros valiutos pavadinimo „euro“ nurodymo. Šiuo aspektu ECB pabrėžtų, kad pavadinimas „euro“ privalo būti tinkamai ir nuosekliai vartojamas pasiūlyto reglamento tekste visomis kalbomis, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 974/98 reikalavimą, kad bendros valiutos pavadinimas turi būti vienodas visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis atsižvelgiant į abėcėlių skirtumus⁽²⁾. Kaip pažymėta neseniai priimtoje ECB nuomonėje dėl Lietuvos euro įvedimo įstatymo projekto⁽³⁾, iš atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 974/98 nuostatų „yra aišku, kad bendros valiutos pavadinimas yra“ euro“, ir kad šis pavadinimas turėtų būti identiškas teisės aktuose, paskelbtuose visomis Bendrijos kalbomis [...] Tik Bendrija, turėdama išimtinę kompetenciją pinigų srityje, nustato bendros valiutos pavadinimą. Kadangi tai yra bendra valiuta ir siekiant užtikrinti jos akivaizdų vieningumą, euro pavadinimas turi būti identiškas vienskaitos vardininko linksnyje visose Bendrijos kalbose“.

2.4.2. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta pirmiau, eurų banknotai, kuriuos ECB yra leidęs išleisti ECB ir dalyvaujančių valstybių narių NCB nuo 2002 m. sausio 1 d., nurodo tik bendros valiutos pavadinimą „EURO“ ir „ΕΥΡΩ“, t.y. valiutos pavadinimą lotyniškosios ir graikų abėcėlės raidėmis⁽⁴⁾. Teisinio aiškumo tikslu ECB rekomenduoja

pasiūlyto reglamento teksto norminėje dalyje numatyti nuostatą, patvirtinančią, kad „euro pavadinimas yra identiškas vienskaitos vardininko linksnyje visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis atsižvelgiant į abėcėlių skirtumus“.

2.5. Konkretūs projekto rengimo pasiūlymai

Papildomai ECB pateikia keletą konkrečių projekto rengimo pasiūlymų.

2.5.1. Pirma, Reglamentas (EB) Nr. 974/98 leidžia kiekvienai valstybei narei, pasirinkusiai „Madrid“ pereinamąjį laikotarpį, imtis priemonių, kurios gali būti būtinos siekiant sudaryti sąlygas, kad savo operacijų apskaitai naudojamą nacionalinės valiutos vienetą pakeistų euro vienetą rinkose, kuriose nuolat prekiaujama, atliekamas kliringas ir atsiskaitymai pagal bet kurias priemones, nurodytas 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvos 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje priedo B skirsnyje⁽⁵⁾ (toliau — IPD) ir pagal prekes⁽⁶⁾. Atsižvelgiant į tai, kad IPD buvo panaikinta Finansinių priemonių rinkų direktyva⁽⁷⁾ (toliau — FPRD), nuoroda į priemones, išvardytas IPD priedo B skirsnyje turėtų būti pakeista nuoroda į priemones, išvardytas FPRD I priedo C skirsnyje, kuriame pateikiamas detalesnis ir sudėtingesnis, nei IPD, finansinių priemonių sąrašas, įskaitant, pavyzdžiui, prekes, išves-tines priemones, susijusias su kreditais ir klimatu.

2.5.2. Antra, siūloma supaprastinti Reglamento (EB) Nr. 974/98 pasiūlyto 10 straipsnio pirmąją pastraipą nustatant, kad „nuo atitinkamos grynųjų eurų įvedimo dienos ECB ir dalyvaujančių valstybių narių nacionaliniai centriniai bankai dalyvaujančiose valstybėse narėse išleidžia į apyvartą eurų banknotus“.

2.5.3. Trečia, dėl Reglamento (EB) Nr. 974/98 pasiūlytame 11 straipsnyje (dėl trečiųjų šalių, pvz., Monako, San Marino ir Vatikano Miesto išleistų euro monetų kaip mokėjimo priemonės statuso) esančios naudingos nuorodos į „susitarimus, susijusius su pinigų reikalais, pagal Sutarties 111 straipsnį nuostatas“, ECB siūlytų, kad, atsižvelgiant į pasiūlyto reglamento tekstą kai kuriomis kalbomis (pvz., vokiečių kalba), nuoroda į Sutarties 111 straipsnį galėtų būti susiaurinta iki nuorodos į jo 3 dalį, nes tai yra vienintelė straipsnio dalis, kurioje kalbama apie susitarimus, susijusius su pinigų reikalais (t.y. 111 straipsnio 3 dalis).

⁽¹⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 15 straipsnis.

⁽²⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 2 straipsnis ir 2 konstatuojamoji dalis. Taip pat žr. 2005 m. birželio 14 d. ECB nuomonės CON/2005/21 Lietuvos banko prašymu dėl euro įvedimo įstatymo projekto 10 pastraipą; pateikiama ECB tinklalapyje www.ecb.int.

⁽³⁾ Nuomonės CON/2005/21 10 pastraipa.

⁽⁴⁾ 2003 m. kovo 20 d. sprendimo ECB/2003/4 dėl eurų banknotų nominalų, specifikacijų, atkūrimo, keitimo ir išėmimo iš apyvartos I straipsnio 2 dalis (OL L 78, 2003 3 25, p. 16).

⁽⁵⁾ OL L 141, 1993 6 11, p. 27. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/87/EB (OL L 35, 2003 2 11, p. 1).

⁽⁶⁾ Reglamento (EB) Nr. 974/98 8 straipsnio 4 dalies antros įtraukos a punktas.

⁽⁷⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB ir 93/6/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

2.5.4. Ketvirta, dėl pasiūlytos „bankų“ pareigos keisti savo klientų nacionalinius banknotus ir monetas į eurų banknotus ir monetas nemokamai ir atsižvelgiant į aukščiausią nustatytą ribą pagal pasiūlytą Reglamento (EB) Nr. 974/98 15 straipsnio 3 dalį, ECB pažymi, kad žvelgiant iš tikslis projekto rengimo perspektyvos, terminas „kredito įstaigos“ yra terminas, kuris tiek Sutartyje, tiek ir antrinėje Bendrijos teisėje dažniausiai naudojamas apibūdinti bankams.

Todėl jeigu nuoroda į „bankus“ pakeičiama nuoroda į „kredito įstaigas“, kaip apibrėžta Konsoliduotoje bankininkystės direktyvoje, reikia atsižvelgti į tą faktą, kad kai kurios „kredito“ įstaigos patenkančios į tos Direktyvos reglamentavimo sritį, nevykdo grynųjų pinigų operacijų (pvz., elektroninių pinigų įstaigos)⁽¹⁾, tuo tarpu kitos, kurioms direktyva netaikoma (pvz., pašto pinigų persiuntimo sistemų (giro) įstaigos), buvo svarbios

perėjimui prie euro praeityje. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta pirmiau, būtų protinga atitinkamoms valstybėms narėms palikti tam tikrą veiksmų laisvę apibrėžiant kitas institucijas, kurioms gali būti taikoma ši banknotų ir monetų nemokamo keitimo pareiga.

2.6. Projekto rengimo pasiūlymai

2.6.1. Kai pirmiau išdėstytos rekomendacijos lemtų pasiūlyto reglamento pakeitimus, projekto rengimo pasiūlymai yra pateikiami pridedamame priede.

Pasirašyta Frankfurte prie Maino, 2005 m. gruodžio 1 d.

ECB pirmininkas
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis ir 2 straipsnio 3 dalis (OL L 126, 2000 5 26, p. 1). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005 3 24, p. 9).

PRIEDAS

Projekto rengimo pasiūlymai

Komisijos siūlomas tekstas (1)	ECB siūlomi pakeitimai (2)
1 pakeitimas Pasiūlyto reglamento konstatuojamoji dalis	
[Nėra dabartinio pasiūlymo]	Euro pavadinimas turi būti identiškas vienaskaitos vardininko linksnyje visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis, siekiant užtikrinti jo akivaizdų bendrumą.
<u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 2.4.1-2.4.2 pastraipas	
2 pakeitimas Pasiūlyto reglamento 4 konstatuojamoji dalis	
Siekiant pasirengti tolygiai pereiti prie euro, Reglamente (EB) Nr. 974/98 numatomas privalomas pereinamasis laikotarpis nuo dalyvaujančių valstybių narių valiutų pakeitimo euru iki eurų banknotų ir monetų įvedimo.	Siekiant pasirengti tolygiai pereiti prie euro, Reglamente (EB) Nr. 974/98 numatomas privalomas pereinamasis laikotarpis nuo dalyvaujančių valstybių narių valiutų pakeitimo euru iki eurų banknotų ir monetų įvedimo. Atsižvelgiant į tai, kad eurų banknotai ir monetos visuomenei yra plačiai prieinami, toks pereinamasis laikotarpis ateityje turėtų būti kiek galima trumpesnis.
<u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 2.2.1-2.2.8 pastraipas	
3 pakeitimas Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 1 straipsnis	
[Nėra dabartinio pasiūlymo]	„didžiojo sprogo“ scenarijus reiškia vieno etapo euro įvedimą, pagal kurį euro įvedimo diena ir grynųjų pinigų įvedimo diena sutampa.
<u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 2.1.4 pastraipą	
4 pakeitimas Pasiūlyta Reglamento (EB) Nr. 974/98 1 straipsnio h dalis	
„pereinamasis laikotarpis“ reiškia laikotarpį, kuris prasideda 00.00 val. euro įvedimo dieną ir baigiasi 00.00 val. grynųjų eurų įvedimo dieną;	„pereinamasis laikotarpis“ reiškia ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį, kuris prasideda 00.00 val. euro įvedimo dieną ir baigiasi 00.00 val. grynųjų eurų įvedimo dieną;
<u>Pagrindimas</u> — Žr. nuomonės 2.2.1-2.2.8 pastraipas	

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
<p>5 pakeitimas Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 1a straipsnis</p>	
<p>Euro įvedimo diena, grynųjų eurų įvedimo diena ir prirėikus laipsniško perėjimo prie euro laikotarpis kiekvienai dalyvaujančiai valstybei narei yra toks, koks nustatytas priede.</p>	<p>Kiekviena dalyvaujanti valstybė narė įsiveda euro pagal scenarijų, grindžiamą pereinamuoju laikotarpiu, arba pagal „didžiojo sprogimo“ scenarijų arba pagal „didžiojo sprogimo scenarijų“, suderintą su laipsniško perėjimo prie euro laikotarpiu. Euro įvedimo diena, grynųjų eurų įvedimo diena ir prirėikus laipsniško perėjimo prie euro laikotarpio paskutinė diena kiekvienai dalyvaujančiai valstybei narei yra tokia, kokia nustatyta šio Reglamento priede.</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.1.3 pastraipą</p>	
<p>6 pakeitimas Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 2 straipsnis</p>	
<p>Nuo atitinkamos euro įvedimo dienos dalyvaujančių valstybių narių valiuta yra euro. Valiutos vienetas yra vienas euro. Vienas euro yra padalytas į vieną šimtą centų.</p>	<p>Nuo atitinkamos euro įvedimo dienos dalyvaujančių valstybių narių valiuta yra euro. Valiutos vienetas yra vienas euro. Vienas euro yra padalytas į vieną šimtą centų. Euro pavadinimas yra identiškas vienaskaitos vardininko linksnyje visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis atsižvelgiant į abėcėlių skirtumus.</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.4.1-2.4.2 pastraipą</p>	
<p>7 pakeitimas Reglamento (EB) Nr. 974/98 8 straipsnis (šiuo metu nėra keičiamas pasiūlytame reglamente)</p>	
<p>4. Nepaisant 1 dalies nuostatų, kiekviena dalyvaujanti valstybė narė gali imtis priemonių, kurios gali būti būtinos siekiant:</p> <p>[...], sudaryti sąlygas, kad savo operacijų apskaitai naudojamą nacionalinės valiutos vienetą pakeistų euro vienetas:</p> <p>a) rinkose, kuriose nuolat prekiaujama, atliekamas kliringas ir atsiskaitymai pagal sandorius ir prekes, nurodyti 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvos 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje priedo B skirsnyje; ir</p> <p>b) nuolatinės prekybos, kliringo ir atsiskaitymų už mokėjimus sistemose.</p>	<p>4. Nepaisant 1 dalies nuostatų, kiekviena dalyvaujanti valstybė narė gali imtis priemonių, kurios gali būti būtinos siekiant:</p> <p>[...], sudaryti sąlygas, kad savo operacijų apskaitai naudojamą nacionalinės valiutos vienetą pakeistų euro vienetas:</p> <p>a) rinkose, kuriose nuolat prekiaujama, atliekamas kliringas ir atsiskaitymai pagal bet kurias priemones, nurodytas 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/611/EEB ir 93/6/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančios Tarybos direktyvą 93/22/EEB (toliau — IPD) I priedo C skirsnyje ir pagal prekes; ir</p> <p>b) nuolatinės prekybos, kliringo ir atsiskaitymų už mokėjimus sistemose.</p>
<p><i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.5.1 pastraipą</p>	

Komisijos siūlomas tekstas ⁽¹⁾	ECB siūlomi pakeitimai ⁽²⁾
8 pakeitimas	
Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 9a straipsnio pirmos pastraipos trečias sakiny	
Veiksmai pagal šias teises priemones vykdomi tik euro vienetu.	Nepažeidžiant 15 straipsnio , veiksmai pagal šias teises priemones vykdomi tik euro vienetu.
<i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.3.4 pastraipą	
9 pakeitimas	
Pasiūlyta Reglamento (EB) Nr. 974/98 10 straipsnio pirma pastraipa	
Nuo 2002 m. sausio 1 d. ECB išleidžia į apyvartą eurų banknotus. Dalyvaujančių valstybių narių centriniai bankai nuo atitinkamos grynųjų eurų įvedimo dienos išleidžia į apyvartą eurų banknotus.	Nuo atitinkamos grynųjų eurų įvedimo dienos ECB ir dalyvaujančių valstybių narių nacionaliniai centriniai bankai dalyvaujančiose valstybėse narėse išleidžia į apyvartą eurų banknotus.
<i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.5.2 pastraipą	
10 pakeitimas	
Pasiūlytas Reglamento (EB) Nr. 974/98 11 straipsnio antras sakiny	
[...] Nepažeidžiant 15 straipsnio ir bet kurių susitarimų, susijusių su pinigų reikalais, pagal Sutarties 111 straipsnį nuostatų, šios monetos dalyvaujančiose valstybėse narėse yra vienintelės teisėtos mokėjimo priemonės statusą turinčios monetos. [...]	[...] Nepažeidžiant 15 straipsnio ir bet kurių susitarimų, susijusių su pinigų reikalais, pagal Sutarties 111 straipsnio 3 dalies nuostatų, šios monetos dalyvaujančiose valstybėse narėse yra vienintelės teisėtos mokėjimo priemonės statusą turinčios monetos. [...]
<i>Pagrindimas</i> — Žr. nuomonės 2.5.3 pastraipą	
<p>⁽¹⁾ Kursyvu pagrindiniame tekste nurodomos teksto dalys, kurias ECB siūlo išbraukti.</p> <p>⁽²⁾ Stambiu šriftu pagrindiniame tekste nurodomas ECB naujai pasiūlytas tekstas.</p>	